

Δημοκρατικός Συναγερμός

Ιωνάς Νικολάου
Βουλευτής Λευκωσίας

19 Μαρτίου 2005

Σημείωμα αναφορικά με την ίδρυση, λειτουργία και τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων

A. Εισαγωγή

Σε μια δημοκρατική κοινωνία τα πολιτικά κόμματα εκφράζουν τη θέληση του λαού. Η εσωκομματική δημοκρατία και η ισότητα ευκαιριών μεταξύ των κομμάτων είναι θεμελιώδεις αρχές που προϋποτίθενται για την επιτυχή εκπλήρωση αυτής της αποστολής. Η πολιτεία πρέπει να μεριμνά για την ίση μεταχείριση των κομμάτων και τη διασφάλιση ενός ελεύθερου μεταξύ τους ανταγωνισμού στην υπηρεσία του δημοκρατικού πολιτεύματος. Ύψιστης σημασίας είναι επίσης η πρόληψη και η καταστολή φαινομένων οικονομικής διαφθοράς αφού συνιστά μέγα κίνδυνο υπονόμησης της δημοκρατίας. Η διαμόρφωση νομικού πλαισίου με τη θεσμοθέτηση κανονισμών για την ίδρυση και λειτουργία αλλά και για ό,τι αφορά τα οικονομικά θέματα των πολιτικών κομμάτων καθίσταται συνεπώς αναγκαία. Για τους λόγους που θα εξηγήσουμε κατωτέρω θεωρούμε ότι οι νομοθετικές ρυθμίσεις αναφορικά με την ίδρυση και λειτουργία και τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων θα πρέπει να γίνουν ξεχωριστά.

B. Ίδρυση και Λειτουργία Πολιτικών Κομμάτων

B.I. Η ίδρυση των πολιτικών κομμάτων θα πρέπει να γίνεται ελεύθερα. Ο μοναδικός περιορισμός που θα μπορούσε να τεθεί είναι η συμβατότητα του καταστατικού με τις πρόνοιες του Συντάγματος και η δέσμευση σε αυτό ότι ουδέποτε το πολιτικό κόμμα θα ενεργήσει υπέρ της ανατροπής της δημοκρατίας και της κατάληψης της εξουσίας δια της βίας. Συνεπώς η νομοθεσία για την ίδρυση των πολιτικών κομμάτων θα πρέπει να είναι απλή, χωρίς περιοριστικές διατάξεις.

Η οργάνωση των πολιτικών κομμάτων οφείλει να στηρίζεται στην αρχή της εσωκομματικής δημοκρατίας και να εξυπηρετεί πρωτίστως την ελεύθερη και απρόσκοπτη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος και τον σεβασμό των αρχών της Δημοκρατίας όπως αυτές κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα.

Παρόμοιες πρόνοιες συναντούμε στην Ελλάδα (άρθρο 29 του Συντάγματος και Ν59/1974) και στη Γερμανία (άρθρο 21(1)(3) του θεμελιώδους νόμου της Βόννης), όπου ρητά ρυθμίζεται ότι η εσωτερική οργάνωση κόμματος πρέπει να ανταποκρίνεται στις δημοκρατικές αρχές.

Στο καταστατικό του κόμματος θα πρέπει να διαγράφονται συνεπώς, δομές, αρχές και διαδικασίες που θα είναι συμβατές με τις συνταγματικές αρχές που αναφέρονται πιο κάτω:

- *Δικαίωμα σεβασμού ιδιωτικής ζωής*
- *Δικαίωμα ελευθερίας σκέψεως, συνειδήσεως και θρησκείας*
- *Δικαίωμα ελευθερίας λόγου και καθ' οιονδήποτε τρόπο εκφράσεως*
- *Σεβασμός στις αρχές φυσικής δικαιοσύνης*
- *Δικαίωμα της ελεύθερης ίδρυσης και συμμετοχής σε πολιτικό κόμμα.*

Β.ΙΙ. Ο Περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμος του 2004 (Πρόταση Νόμου Α. Αγγελίδη, ΔΗ.ΚΟ)

Η πιο πάνω πρόταση, εισάγει ανεπίτρεπτους περιορισμούς στην ίδρυση και εγγραφή πολιτικών κομμάτων:

- Ορισμός του πολιτικού κόμματος «..δεδομένης της οργάνωσης, της δομής, των θεσμών κατά το καταστατικό της..», «κατά την αντίληψη του μέσου συνετού πολίτη...» Οι αναφορές αυτές είναι ξεκάθαρα περιοριστικές.
- Άρθρο 3(4) «παράνομες πρόνοιες». Η αναφορά είναι γενική και μπορεί να επιτρέψει την επιβολή ανεπίτρεπτων περιορισμών.
- Άρθρο 9.Ανεπίτρεπτα παραχωρείται εξουσία στο Υπουργικό Συμβούλιο να εκδίδει κανονισμούς για θέματα που σχετίζονται με την εγγραφή και την λειτουργία πολιτικών κομμάτων.

Γ. Οικονομικά Πολιτικών Κομμάτων

Θέματα που αφορούν τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων θα πρέπει να ρυθμιστούν χωριστά από την ίδρυση και λειτουργία των πολιτικών κομμάτων αφού η νομοθεσία που θα ρυθμίζει τα οικονομικά θέματα θα πρέπει να συνταχθεί με πνεύμα αυστηρότητας και ελέγχου και να περιλαμβάνει περιοριστικές διατάξεις.

Προτεινόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις για τα οικονομικά των κομμάτων:

- *Οικονομική Ενίσχυση:* Κρατική ενίσχυση των κοινοβουλευτικών κομμάτων για να αντιμετωπίσουν τις λειτουργικές και εκλογικές τους δαπάνες. Η ενίσχυση να καταβάλλεται για κάθε χρόνο χωριστά και να ορίζεται σε ποσοστό 0.001 του συνολικού ποσού των τακτικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού για τον αντίστοιχο χρόνο. Τα δικαιούχα κόμματα είναι τα πολιτικά κόμματα που μετείχαν στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές και έλαβαν ποσοστό ψήφων τουλάχιστο ίσο με το 3% των έγκυρων ψηφοδελτίων. Το 10% της κρατικής ενίσχυσης διανέμεται ισόποσα μεταξύ

όλων των δικαιούχων πολιτικών κομμάτων. Το υπόλοιπο ποσό διανέμεται ανάλογα με τον αριθμό έγκυρων ψήφων που έλαβαν τα δικαιούχα κόμματα στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές. Το διανημητέο ποσό διαιρείται με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψήφων όλων μαζί των δικαιούχων κομμάτων. Το πηλίκο της διαίρεσης είναι η βάση η οποία θα πολλαπλασιαστεί με τον αριθμό των έγκυρων ψήφων για να δώσει το ποσό της οικονομικής ενίσχυσης. Όταν πρόκειται για συνασπισμούς πολιτικών κομμάτων, το ποσό κατανέμεται βάσει της συμφωνίας που υπάρχει μεταξύ τους ή στην απουσία τέτοιας συμφωνίας το ποσό κατανέμεται ισόποσα. Το ποσό που λαμβάνεται ως οικονομική ενίσχυση δε γίνεται να εκχωρηθεί και δεν υπόκειται σε φόρο, τέλος ή δικαίωμα άμεσο ή έμμεσο.

- *Τήρηση Βιβλίων-Δημοσίευση Ισολογισμού:* Κάθε κόμμα δικαιούχο οικονομικής ενίσχυσης, υποχρεούται να τηρεί βιβλίο εσόδων και εξόδων (θεωρείται από τον Πρόεδρο της Βουλής). Οι εισφορές των μελών, οι συνδρομές και ενισχύσεις των φίλων του κόμματος καταχωρίζονται ανωνύμως. Εισφορές άνω των 100,000ΛΚ από φυσικά ή νομικά πρόσωπα καταχωρούνται ονομαστικά. Τα κόμματα υποχρεούνται να δημοσιεύουν κάθε χρόνο σε δύο καθημερινές εφημερίδες τον ισολογισμό των εσόδων και εξόδων τους.
- *Διάθεση Κρατικής Ενίσχυσης:* Η οικονομική ενίσχυση διατίθεται αποκλειστικά για την αντιμετώπιση λειτουργικών δαπανών και δαπανών εκλογικού αγώνα (Π.χ μίσθωση, εξοπλισμός και λειτουργία γραφείων, αιθουσών και εκλογικών κέντρων, έκδοση εντύπων πολιτικού περιεχομένου).
- *Έλεγχος-Κυρώσεις:* Ο έλεγχος του ισολογισμού γίνεται από διακομματική επιτροπή, μέσα σε 3 μήνες από τη δημοσίευση του. Η διακομματική επιτροπή αποτελείται από βουλευτές των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη βουλή, ανάλογα με την κοινοβουλευτική τους δύναμη, με Πρόεδρο τον Πρόεδρο της Βουλής. Απαγορεύεται η οικονομική ενίσχυση πολιτικών κομμάτων από φορείς του δημοσίου και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι υπαίτιοι για παράβαση της πιο πάνω απαγόρευσης τιμωρούνται με φυλάκιση. Σε περίπτωση που ο Πρόεδρος της Βουλής διαπιστώσει αντικανονική σύνταξη του ισολογισμού, διακόπτεται η καταβολή της κρατικής ενίσχυσης για 1 χρόνο. Επίσης όλα τα κόμματα που συμμετέχουν στις βουλευτικές εκλογές έχουν υποχρέωση να δημοσιεύσουν τις εκλογικές τους δαπάνες.

Τέλος, θεωρούμε ότι ο Ν 199/89 (δικαίωμα πολιτικών κομμάτων να αποκτούν και να διαθέτουν κινητή και ακίνητη ιδιοκτησία) θα μπορούσε να ενοποιηθεί με τις πιο πάνω ρυθμίσεις που αφορούν τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων.

